

REGIONÁLNÍ MUZEUM V ČESKÉM KRUMLOVĚ

Příspěvková organizace Jihočeského kraje,
zapsaná v obchodním rejstříku u Krajského soudu v Českých Budějovicích
v oddílu Pr, vložce číslo 432

Horní ulice č. 152, PSČ 381 01

Tel. č. 380 711 674 * E-mail: slavik@muzeumck.cz

IČO 00070572

DIČ CZ – 00070572

Tisková zpráva k výstavě: „Ilustrace knih Adalberta Stiftera“ Památník - rodný dům Adalberta Stiftera v Horní Plané duben - prosinec 2025

Český Krumlov 14. 3. 2025

Rozsáhlý soubor ilustrací knih Adalberta Stiftera, představený v podkrovních výstavních prostorech Památníku – rodného domu Adalberta Stiftera v Horní Plané, doplňuje životopisnou stálou expozici v přízemí a přehledně zahrnuje práce umělců od poloviny 19. století až do současnosti. Obsah i výtvarné pojetí výstavy jsou výsledkem dlouhodobé odborné spolupráce Regionálního muzea v Českém Krumlově s Institutem Adalberta Stiftera v Linci.

Adalbert Stifter byl zpočátku vůči jakýmkoliv ilustracím ke svým textům velmi skeptický a svého nakladatele Gustava Heckenasta častoval otázkou: „Jsou tam ty obrázky vůbec nutné?“

Přestože byl sám velice zručným kreslířem a malířem, ilustrováním vlastních knih se nehodlal zabývat. Trvalou změnu jeho názoru přivodilo šťastné nalezení malíře Petera Johanna Nepomuka Geigera, respektovaného vídeňského umělce, jehož akvarelové předlohy naprosto brilantně a věrně převáděl do potřebného zmenšeného formátu knih rytec Josef Axmann. Stifter nejen že záhy uznal estetickou hodnotu ilustrace, ale i její nezanedbatelný obchodní přínos - zvýšení atraktivnosti, a tím i prodejnosti knih. Vždy však úzkostně dbal na to, aby s ním umělci i nakladatel všechny návrhy důsledně konzultovali. Jeho četné kritické a doporučující připomínky se týkaly zejména souladu obsahu textu a obrazu, vnitřního prožitku postav, výmluvnosti jejich gest či výrazů ve tvářích. Takovýmto přísným kritériím, vyhověl za Stifterova života už jen jediný další umělec - linecký malíř Josef Maria Kaiser, který jako první uplatnil ve Stifterových povídkách průběžné celostránkové či do sazby textu vsazené ilustrace.

Ve své době zavedené realistické výjevy jakoby ustrnulého děje vystřídal na počátku 20. století barevnější a poetičtější výtvarné pojetí secese a později i výtvarné moderny. Velkou oblíbenost díla Adalberta Stiftera v období před 1. světovou válkou dokládá rozsáhlý soubor dekorativních pohlednic Ernsta Kutzera (rodák z České Lípy), vydaný kolem roku 1910. Mimořádné bohatství a vytříbenost Stifterova literárního jazyka neunikly pozornosti vydavatelů bibliofilů - knih, které byly tištěny v nízkém, obvykle číslovaném nákladu, do nichž byly jako ilustrace vevázané originální signované grafické listy soudobých renomovaných výtvarníků. Obzvláštní pozornost ilustrátorské tvorby v období před 2. světovou válkou si zaslouží grafiky Adolfa Proppa, Carla M. Schultheisse, Ferdinanda Staegera (rodák z Třebíče), Heinricha Hönicha (rodák z Dolního Hanychova u Liberce) či německého výtvarníka Ernsta von Dombrowski. Několik Stifterových svazků, přeložených v nedávné době do češtiny, obohatil svými perokresbami Karel Hruška. Že nejsou stifterovské ilustrace doménou výlučně umělců-mužů, dokládá ve výstavě i několik zastoupení tvorby žen: Ida Bohatta, v Rakousku proslulá ilustrátorka dětských knih, v Berlíně žijící Erika Baarmann a Lenka Kohoutková, jejíž motivy vznikly v Českém Krumlově.

Mgr. Ivan Slavík – kurátor výstavy za Regionální muzeum v Českém Krumlově

Kontakt:

Mgr. Ivan Slavík, pověřený ředitel a kurátor výstavy, Tel.: +420 380 711 674, e-mail: slavik@muzeumck.cz

Mgr. Martina Vachová, propagace a marketing, Tel.: +420 380 711 674, e-mail: vachova@muzeumck.cz

Lenka Hůlková, kustodka Památníku A. Stiftera, Tel.: +420 380 738 473, e-mail: stifter@muzeumck.cz

Bližší informace naleznete na: www.muzeumck.cz, Facebooku a Instagramu muzea.

Památník - rodný dům Adalberta Stiftera v Horní Plané

Součástí Regionálního muzea je pobočka **Památník – rodný domek Adalberta Stiftera v Horní Plané**, který mapuje život a dílo tohoto "básníka Šumavy". První memoriální expozici zde připravili dr. Hugo Rokyta jako zástupce Státního ústavu památkové péče a ochrany přírody v Praze a tehdejší ředitel českokrumlovského muzea Jan Huleš. Památník Adalberta Stiftera byl slavnostně otevřen 23. října 1960 v den 155. výročí spisovatelova narození. Současná dvoujazyčná expozice Adalberta Stiftera rodný kraj vznikla v roce 2005 a obsahově je zaměřena především na Stifterův osobní a tvůrčí vztah k rodné Horní Plané a milované Šumavě. Také v památníku jsou každoročně pořádány krátkodobé sezonní výstavy i další kulturní a společenské akce.